

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ В ОСВІТНЬОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ БАГАТОПРОФІЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Мосякова Ірина Юліївна
кандидат педагогічних наук
директор

Центр творчості дітей та юнацтва «Шевченківець» міста Києва, Україна

У складній сьогоденній ситуації питання освітнього менеджменту багатoproфільних закладів позашкільної освіти набувають особливого значення. Основне питання для адміністративного персоналу звучить так: як підтримувати всі напрями позашкільної освіти та як розвивати освітній простір? Дане питання сьогодні знаходить своїх прихильників, адже суспільство налаштовано на покращання освітніх послуг, гармонізацію стандартів позашкільної освіти. Адміністративний персонал багатoproфільних закладів позашкільної освіти прагне до збереження освітніх традицій, що склалися через успішні освітні практики, із одного боку, а із іншого – набути позитивного досвіду у впровадженні управлінських інновацій.

Серед основних напрямів роботи адміністративного персоналу важливе значення має бути приділено новим технологіям управління, адже сьогодні саме життя ставить більш високі вимоги перед керівниками як лідерами, що мають бути ініціативними, мобільними, відкритими до прийняття нестандартних, творчих рішень. На це зважають вчені, які опікуються проблемами формування нових концепцій управління, нових підходів та технологій освітнього менеджменту (З. Рябова [1], О. Стрижак [2], Є.Хриков [3] та ін.).

Сучасні запити суспільства на освіту вимагають нових рішень, і саме тому важливим є розвиток вміння керівників аналізувати, рефлексувати та впроваджувати у життя такі рішення.

Одним із важливих у роботі директора багатoproфільного закладу позашкільної освіти є розбудова системи професійного спілкування із педагогами закладу.

При розробці програми супроводу освітнього менеджменту у багатoproфільних закладах позашкільної освіти ми вважали важливим спиратися на основні принципи, серед яких: цілеспрямованість, конкретне цілепокладання, доцільність, оптимальність, перспективність, комплексність, взаємодовіра і діалогічність. Надамо їх характеристику у роботі директора із педагогами для покращання системи професійного спілкування.

1. Цілеспрямованість як принцип у системі професійного спілкування директора і педагогів закладу позашкільної освіти відображає цілі, які відображені для перспективного розвитку закладу, які є реалістичними, соціально значущими та досяжними. Такі цілі мають бути взаємоузгодженими між собою і відобразитися через основні напрями роботи, які скеровуються на особистісний та професійний розвиток директора і педагогів. Цілеспрямованість у професійному спілкуванні – принцип, який не дозволяє марно витрачати час, спрямовує на більш якісне надання освітніх послуг всього багатoproфільного закладу позашкільної освіти.

2. Конкретне цілепокладання – принцип, який допомагає у системі професійного спілкування як директору, так і педагогам взаємодіяти для зведення «дерева цілей»,

в яких відображено цілі освітньої діяльності багатoproфільного закладу позашкільної освіти, цільові кроки для планування роботи кожного напрямку, що у сукупності зrealізує мету позашкільної освіти.

3. Доцільність – принцип, що у професійному спілкуванні допомагає рухатися відповідно сучасних вимог, що мають бути актуалізованими для всіх учасників освітнього процесу. При цьому зазначимо, що постійні зміни внутрішніх і зовнішніх умов розвитку закладу позашкільної освіти спричиняють необхідність гнучкої адаптації процесу спілкування між директором і педагогом відповідно до соціальних, економічних ситуацій, кожна із яких може бути непередбачуваною, і, відповідно, вимагати для цього нестандартних, але потрібних рішень.

4. Оптимальність як принцип професійного спілкування між директором і педагогами є важливим, оскільки має забезпечувати достатню та необхідну кількість вимог, що висувуються перед закладом позашкільної освіти. Відповідно, для того, щоб зrealізувати освітню програму, директор у процесі професійного спілкування висуває перед педагогом вимоги для її реалізації, що й забезпечать її якість.

5. Перспективність у професійному спілкуванні директора і педагогів – один з найнеобхідніших принципів, що забезпечує неперервність взаємовідносин, що надають можливість ставити нові цілі, забезпечувати якісне виконання професійних завдань для педагогічної роботи із здобувачами багатoproфільних закладах позашкільної освіти. У такому плані змістом спілкування є бачення, як саме будуть розвиватися освітні програми, якими може бути експериментальна робота із різних напрямів, що буде новим і значущим для нового покоління через декілька років. Даний принцип передбачає оновлення, конкретизацію бачення майбутнього відповідно певних професійних кроків, які мають бути закріплені не лише через спілкування, а й у відповідних протоколах, що згодом надасть фундаментальну базу для корекції освітнього процесу.

6. Комплексність як принцип професійного спілкування передбачає, відповідно до сучасних умов розгортання освітньо-культурного простору, послідовність і цілісність у вирішенні питань, що реалізуються через професійні відносини у багатoproфільному закладі позашкільної освіти. Відповідно, комплексність має певні напрями для спілкування, що зводяться у відповідну систему та послідовно вирішуються. У цьому плані показовим є початок освітнього процесу у багатoproфільному закладі позашкільної освіти, коли відбувається комплексна робота не лише директора із педагогом, а й робота всього адміністративного персоналу із педагогами, здобувачами позашкільних освітніх послуг та їх батьками або особами, що їх замінюють.

7. Взаємодовіра – як принцип професійного спілкування, тісно пов'язаний із всіма попередньо вказаними нами принципами, адже без даного принципу неможливо досягти мети у роботі системи «людина-людина». У тому разі, коли відбувається переорієнтація на емпатичність, допомогу, наставництво – враховуються ціннісні домінанти професійного спілкування директора і педагогів. У цьому плані доцільним є використання коучингових технологій, які на сьогодні мають достатньо обґрунтовану науково-практичну базу [4]. У концептуальному вимірі професійне спілкування має відповідати запитам як самого директора, так і педагогів, а отже, – даний принцип постає широкомасштабним у процесі створення організаційно-педагогічних умов, що спрямовує кожного учасника професійного спілкування на інтелектуальне, професійне, етичне зростання.

8. Діалогічність – один із фундаментальних принципів професійного спілкування. Даний принцип передбачає поступову оптимізацію різних стилів

управління і взаємодії, адже реалізація діалогу відбувається через вміння говорити і вміння чути, і лише на основі цього можливим є досягнення консенсусу. Включення до професійного дискурсу, удосконалення професійної аргументації – імплементує принцип діалогічності в професійні відносини між директором і педагогами багатопрофільного закладу позашкільної освіти.

9. Одним із засадничих принципів професійного спілкування можна назвати принцип розвитку гуманних стосунків. Цей принцип має, як на нашу думку, бути конкретизованим у основних положеннях, а саме: зведення стосунків між директором багатопрофільного закладу позашкільної освіти і педагогами на основі рівного партнерства; організація творчої співпраці директора і педагогів для розробки нових освітніх програм; врахування індивідуального підходу, особистісних рис і якостей кожного учасника професійного спілкування; емоційна підтримка учасників професійного спілкування; розуміння і прийняття інновацій, що створюються для кожного напряму позашкільної освіти тощо.

Список використаних джерел:

1. Рябова З. В. Маркетинг і логістика освітніх послуг. Адаптивне управління: теорія і практика: електронне наук. фахове вид. 2017. Вип. 3(5). (Серія «Педагогіка»). URL: <http://am.eor.by/index.php/gallery/124-vipusk-3-2017>.
2. Стрижак О. О. Теорія людського капіталу: формування наукової концепції. Вісник Харківського національного економічного ун-ту. 2012. № 4. С. 56–59.
3. Хриков Є.М. Управління навчальним закладом: навч. посіб. Київ: Знання, 2006. 365 с.
4. Чернова Т. Ю., Голіяд І. С. Коучингові технології в освіті: теоретично-практичні аспекти і наукові підходи. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський зб. наук. праць молодих вчених Дрогобицького держ. пед. ун-ту ім. Івана Франка. 2017. Вип. 14. С. 255–261.